

Zobcová flétna jako terapeutický prostředek u dětí s výchovnými problémy

vypracovala: Bc. Michaela Ibriqi

oponent: Mgr. et Mgr. Ludmila Vacková

DIPLOMOVÁ PRÁCE – posudek oponenta

Tématem, které si Bc. Michaela Ibriqi zvolila pro svoji diplomovou práci, je *Zobcová flétna jako terapeutický prostředek u dětí s výchovnými problémy*. Práce představuje inovativní pojetí klasické výuky hry na flétnu pro zvládnání projevů problémového chování dětí předškolního věku.

Diplomová práce je členěna na část teoretickou a praktickou. V první části věnuje studentka nejprve pozornost sopránové zobcové flétně, její historii a vlivu hudby na člověka. Oceňujeme zjištění, že flétna byla a je považována spíše jako podpůrný prostředek pro nápravu logopedických poruch nebo léčení astmatu. V oblasti terapeutické jako prostředek pro ovlivnění problémového chování dítěte nebylo zatím zaznamenáno žádné výraznější využití. V tomto směru je diplomová práce studentky jistě přínosem a možným impulzem pro rozvinutí tématu. Další kapitole pak věnuje charakteristice a typologii problémového chování dětí a dává je do souvislosti s dvěma nejběžnějšími vzdělávacími programy předškolního vzdělávání (Zdravá mateřská škola a Začít spolu). V následující kapitole charakterizuje muzikoterapii a pozastavuje se nad pojetím této terapeutické oblasti. Pro vlastní projekt je tato část velmi důležitá, zejména konstatování nejasného pojetí muzikoterapie – zda lze tímto způsobem klasifikovat jakékoliv hudební činnosti s dětmi vedené se záměrem emočního prožívání, s respektem k osobnosti dítěte apod. Protože má následující projekt muzikoterapeutický charakter, mohla by studentka věnovat tématu větší pozornost, např. blíže vysvětlit a popsat práci muzikoterapeuta nebo uvést významné osobnosti české muzikoterapie. Teoretická část je zpracována přehledně a systematicky. Oceňujeme, že studentka vybírá z uvedených oblastí pouze ty informace, které přímo souvisejí s projektem a zvoleným tématem.

Praktická část diplomové práce je založena na kvantitativním výzkumu vedeném formou dotazníků a kvalitativním šetření založeném na realizaci vlastního projektu nazvaném „S flétničkou za Písničkou“. Kladně hodnotíme snahu studentky získat přes počáteční neúspěch více vyplněných dotazníků a osobní kontaktování ředitelů škol. Závěry vyplývající

z dotazníkového šetření lze díky vyššímu počtu respondentů považovat za obecnější. Ovšem je otázkou, jaká byla návratnost oproti počtu rozeslaných dotazníků. Dotazník byl zadán přehledně a srozumitelně, formulace otázek je jednoznačná. Cílem dotazníku bylo analyzovat postoje pedagogů k výskytu problémového chování dětí v mateřských školách a zmapovat jejich názory na hru na zobcovou flétnu v tomto prostředí. Odpovědi jsou pak zpracovány formou koláčových grafů a komentovány. Ze závěrů šetření vyplývá, že tři z předem stanovených hypotéz byly verifikovány, jedna hypotéza potvrzena nebyla. V závěru studentka osvětluje důvod tohoto výsledku.

Stěžejní část práce spočívá v popisu a charakteristice projektu. Navrhované a popisované činnosti jsou mnohdy vlastní tvorbou studentky, studentka v projektu využívá a adaptuje dostupný materiál vhodný pro práci s předškolními dětmi. V projektu nás zaujala především metodická struktura lekcí směřující od vytváření kladného vztahu k hudebnímu nástroji a emocionálního zaujetí dítěte k postupnému zvládnání praktických dovedností a teoretických poznatků. Rozdělení lekcí na dva typy (společný program a individuální lekce) přineslo možnost využití skupiny jako motivačního prostředku (a to oběma směry). Případové studie čtyř dětí jsou vedeny podrobně a systematicky. Výzkumný vzorek zahrnuje rozmanité druhy projevů problémového chování. Velice oceňujeme spolupráci studentky s rodiči, pracovníky pedagogicko-psychologické poradny i dalšími kolegy. Ze závěrů kvalitativního šetření jasně vyplývá prokazatelný pozitivní účinek výuky hry na zobcovou flétnu v oblasti zmírnění problémového chování dětí.

Struktura diplomové práce odpovídá stanoveným požadavkům, práce je přehledná a dodržuje formální náležitosti. Studentka prokázala dostatečné odborné znalosti, dostatek vlastní invence a tvůrčí přístup k pedagogické problematice. Z popisu a reflexe případových studií je patrná její schopnost reagovat na pedagogickou situaci. Na základě popisu aktivit projektu lze usuzovat i na kvalitní úroveň vlastních hudebních znalostí a dovedností. Text je až na drobné chyby (např. užívání spojovníku místo pomlčky) bez jazykových, stylistických a i chyb obsahových.

Diplomovou práci Bc. Michaely Ibriqi doporučuji k obhajobě. Při obhajobě diplomové práce navrhuji prodiskutovat níže uvedené otázky:

- V kapitole 3.4 se zamýšlíte nad předpoklady pedagogů pro využívání muzikoterapie. Jaký je Váš osobní názor? Lze za muzikoterapeuta považovat (dle Šimanovského – srov. s. 42) každého aktivního učitele hudební výchovy? V čem spatřujete rozdíl mezi působením muzikoterapeuta – odborníka a učitelem využívajícím muzikoterapeutické prostředky?
- Vámi popsany projekt potvrdil možnost využití zobcové flétny jako terapeutického prostředku. Které body svého projektu považujete v případě předání tohoto projektu dalším kolegům za stěžejní? Nakolik je pro úspěšnou realizaci projektu nutné dodržet Vámi navržené schéma (skupinová a individuální výuka, počet lekcí...). Domníváte se, že by bylo možné pozorovat terapeutických účinků i pouze při skupinové výuce?
- Domníváte se, že lze v této podobě v projektu nahradit zobcovou flétnu jiným nástrojem? Proč ano, proč ne?

3. září 2013

.....